

**Nacka gymnasium/Natur och Teknik
Nacka kommun**

**Eva Hoas, Danderyd
Maja Madzar, Danderyd
Karin Nordblom, Upplands Väsby
Hanna Ravik, Sollentuna**

Vecka 12-13, 2015

Innehållsförteckning

VÅGA VISA	3
FAKTADEL	4
<i>Fakta om enheten</i>	4
<i>Statistik</i>	4
<i>Organisation /Ledning</i>	5
OBSERVATIONENS METOD	5
SAMMANFATTNING	6
<i>Sammanfattande slutsats</i>	6
<i>Starka sidor</i>	6
<i>Förbättringsområden</i>	6
MÅLOMRÅDEN	7
<i>Normer och värden</i>	7
<i>Kunskaper</i>	9
<i>Ansvar och inflytande för elever</i>	12
<i>Bedömning och betyg</i>	15
<i>Utbildningsval – arbete och samhällsliv</i>	17
<i>Rektors ansvar</i>	18
JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION	21
REFERENSER	21
Rektors kommentar till rapporten	23

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Metoderna omfattar idag tre delar: kundenkät, pedagogers självvärdering samt kollegiala observationer, och genomförs i både kommunala och fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

VÅGA VISA:

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas förskolor och skolor
- sprider goda exempel och bidrar till lärande och utveckling

Observationer inom Våga Visa

Observationerna genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun. Observationerna utgår från läroplanerna och gäller följande målområden:

- Normer och värden
- Kunskaper
- Ansvar och inflytande för elever
- Bedömning och betyg
- Utbildningsval – arbete och samhällsliv (enbart gymnasium)
- Rektors ansvar

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning
- Skolans styrdokument

Även fördjupade observationer kan genomföras, när kommunen beslutat om det. I fördjupade observationer avser observationen ett par av målområdena och eventuellt särskilda frågeställningar.

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på www.ekero.se/vagavisa

FAKTADEL

Fakta om enheten

Skolans/delenhetens namn:	Nacka gymnasium, Natur & Teknik
Är verksamheten kommunal eller fristående?	Kommunal
Program med inriktningar på skolan	Yrkes program: Bygg- och anläggningsprogrammet <ul style="list-style-type: none"> - Husbyggnad El- och energiprogrammet <ul style="list-style-type: none"> - Elteknik, - Dator och kommunikationsteknik Högskoleförberedande program: Naturvetenskapsprogrammet <ul style="list-style-type: none"> - Biomedicin, - Naturvetenskap, - Naturvetenskap och samhälle, - Utlandsstudier Teknikprogrammet <ul style="list-style-type: none"> - Design- och produktutveckling, - Informations- och medieteknik, - Teknikvetenskap

Statistik

Antal elever:	850
Antal lärare	56
Hur många av dessa är legitimerade?	46
Antal specialpedagoger/speciallärare.	2
Antal skolledare	3

Organisation /Ledning

Hur är ledningen organiserad? (finns ledningsgrupp, arbetslagsledare, andra ledningsfunktioner)	Nacka gymnasiums (NG)högsta ledning består av två rektorer som fattar beslut som berör hela NG i koncensus. För NG finns en ledningsgrupp bestående av de två rektorerna, totalt 5 bitr.rektorer samt cheferna för de tre stabsfunktionerna, Intendentur, IT -avdelning och KUS (Kurs- och schemaläggning). Skolan NG/ Natur & Teknik leds av en rektor och två bitr.rektorer. De bitr. rektorerna ansvarar var och en för sina arbetslag avseende elever och personal. Rektor ansvarar på samma vis för gymnasiesärskolan. Varje arbetslag leds av en arbetslagsledare. Var tredje vecka möts arbetslagsledare, bitr. rektorer och rektor. För varje ämne finns en ämnesansvarig som leder arbetet i ämnesgruppen. Ledningsfunktionerna inom staben leder personalen och arbetet inom sina respektive områden. Elevhälsan är en centraliserad funktion i Nacka kommun och leds av en enhetschef i stadshuset.
Vilka ingår i elevhälsoteamet på skolan?	Skolläkare, skolsköterska, kurator, psykolog, specialpedagog

OBSERVATIONENS METOD

Vi observerar skolan under fem dagar;16/ 3-20/3 2015

Vi intervjuar:

- rektor och biträdande rektorerna vid två tillfällen
- elevhälsoteamet (EHT)
- en grupp lärare (7 personer)
- två grupper elever (totalt 11 personer)
- elevkåren (2 personer)
- arbetslagsledarna (6 personer)
- studie- och yrkesvägledare (2 personer)
- och genomför många samtal med elever, lärare och övrig personal.

Vi genomför 47 lektionsbesök och har strävat efter att besöka alla klasser och program. Gymnasiesärskolan ingår inte i observationen.

SAMMANFATTNING

Sammanfattande slutsats

Nacka gymnasium/Natur och Teknik är en del av Nacka kommuns största gymnasieskola. På programmen går 850 elever. Söktrycket till skolan är högt. Det krävs höga betyg för att komma in på de högskoleförberedande programmen. Eleverna är väl medvetna om att de går i en skola med bra lärare och undervisning och att resultaten är goda. Eleverna vet också att de blir väl förberedda för högre studier eller för arbetslivet.

Den gemensamma värdegrunden genomsyrar verksamheten och skapar en trevlig, öppen och tillåtande stämning. Det är tydligt att det finns en ömsesidig respekt mellan elever och lärare som skapar ett bra studieklimat.

Eleverna når i hög grad examensmålen. Undervisningen är till stor del anpassad efter examensmålen och läroplanen. Lärarna på yrkesprogrammen arbetar nära eleverna för att förbereda dem inför arbetslivet på olika sätt. Inom de högskoleförberedande programmen består undervisningen till stor del av genomgångar och elevarbete. Elevernas inflytande över undervisningen behöver utvecklas.

Ett utvecklingsområde för skolan är att träna eleverna i demokratiska processer och arbetsformer.

Starka sidor

- Förhållningssätt mellan elever och personal, se Normer och värden sid 7
- Skolledningens tillgänglighet och goda insyn i verksamheten, se Rektors ansvar sid 17
- Yrkesprogrammets utformning och dess samverkan med arbetslivet, se Utbildningsval-samhälle och arbetsliv sid 16 samt Kunskaper sid 10-11
- Studie- och yrkesvägledning arbetar strukturerat med vägledning, se Utbildningsval-samhälle och arbetsliv sid 16

Förbättringsområden

- Elevernas formella inflytande och hur de tränas i demokratiska processer, se Ansvar och inflytande för elever sid 13
- Elevernas inflytande över undervisningen, se Ansvar och inflytande för elever sid 12
- Elevernas möjlighet till olika arbetssätt, ämnesövergripande arbete och kritiskt tänkande för att utvecklas maximalt, se Kunskaper sid 9-12

MÅLOMRÅDEN

Normer och värden

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

Nacka gymnasium har utarbetat ett introduktionsprogram för elever som börjar i årskurs 1. Introduktionsprogrammet innebär att eleverna i årskurs 1 börjar skolan ett par dagar tidigare än eleverna i årskurs 2 och 3. Syftet är att eleverna ska lära känna varandra samt få en gedigen introduktion till gymnasiet. De får ta del av ett förväntansdokument och en plan för arbetet med skolans värdegrund. En elev berättar att han var ensam från sin högstadieskola när han började på Nacka Gymnasium men tack vare introduktionsprogrammet har han haft lätt att smälta in i skolan och få kamrater.

I förväntansdokumentet beskrivs i punktform vad eleverna kan förvänta sig av skolans personal och vad skolan förväntar sig av eleven. Eleverna kan till exempel förvänta sig att skolans lärare ska vara engagerade, ha stort kunnande och skapa goda förutsättningar för deras lärande. Skolan i sin tur förväntar sig av eleven att hen engagerar sig i studierna genom att vara aktiv, ställa frågor och planera sina studier.

I "Plan för arbetet med skolans värdegrund" ingår också "Attityder och förhållningssätt", "Likabehandling/ Mångfald och integration" samt "Jämställdhet/ sex och samlevnad". Dessa planer presenteras och diskuteras mellan elever och med lärarna vid introduktionstillfället, berättar arbetslagsledarna. I planen beskrivs att "lärarna aktivt ska arbeta mot kränkande behandling och öka insikten hos elever och personal om vikten av mångfald och integration"¹. I planen beskrivs också hur arbetslagen och mentorerna ska arbeta med frågorna. Vi ser att lärarna är goda förebilder både under lektionstid och utanför. Vi ser en lektion i kinesiska där läraren visar filmsnuttar från olika svenska filmer där kineser och kinesiskan behandlas på ett nedlåtande och fördömande sätt. Lektionen avslutas med en diskussion mellan elever och lärare. När vi frågar om undervisningen kring värdegrundsfrågor så hänvisar både personal och elever till undervisningen i samhällskunskap, historia och religion där dessa frågor har en central plats.

Förhållningssätt mellan elever och personal

Under lektionsbesöken ser vi enbart exempel på hur lärare lyssnar och bemöter eleven på ett respektfullt sätt, i enlighet med kraven som ställs på lärarna i "Plan för arbetet med skolans värdegrund". Vi hör också elever berätta om att när de tar kontakt med personal - lärare, mentor, skolledning - om något problem så tas det på allvar och löses. Det finns hos eleverna en självklar inställning till hur de ska gå tillväga för att föra fram synpunkter på felaktigheter. Ordet klagomål har inte använts.

---

¹ Likabehandling/ mångfald och integration, s17

Överlag är det en god stämning bland elever och personal och det finns en gemensam inställning att alla tillsammans ansvarar för arbetsmiljön. Ett exempel på detta är att lärarna inte tar paus i sitt personalrum utan tillsammans med eleverna i skolans cafeteria. Skolledningen har uppmanat lärarna till detta och därför är det oftast tomt i personalrummet. Vi ser att respekten för läraren överlag är hög. Mellan eleverna på byggprogrammet och elprogrammet förekommer en grabbig jargong vilket ibland resulterar i att läraren behöver säga till.

Mentorn lyfts ofta fram i samtal och intervjuer som en central länk för eleverna i sin kommunikation kring skolan. Detta bekräftas flera gånger av de elever som vi pratar med. En elev säger att om hen skulle känna sig utanför och inte skulle trivas pratar hen med mentorn, eller som en annan elev berättar: "Jag har fyra eller fem lärare som jag skulle kunna prata med". Alla klasser har en mentorstid på sitt schema och vi ser att en ansträngning gjorts för att elevernas mentorer också ska vara undervisande lärare i klassen. Under vår vecka på skolan försöker vi närvara vid ett par mentorstider, men de är inställda.

Vi ser under några lektioner en medveten strävan hos lärarna att fördela frågor rättvist mellan eleverna. De använder stickor med elevernas namn. Vid fråga dras en sticka - eleven svarar och stickan läggs undan.

Arbetsklimat för elever

Utifrån den senaste kundundersökningen har ett antal så kallade *Mätbara mål* formulerats, dessa ska gälla under pågående läsår och finns i Verksamhetsplanen. Ett av målen är att minst 70 % av eleverna ska uppleva att det är arbetsro på lektionerna. Under de observerade lektionerna råder det i hög grad arbetsro under genomgångar, diskussioner i helklass och dylikt. När eleverna ska arbeta vidare på egen hand händer det att arbetsron sjunker, eleverna börjar prata om andra saker, mobiltelefonerna används ofta och elever som stör arbetsron får sällan en tillsägelse. Under elevintervjuer säger eleverna att arbetsron oftast är bra men att det kan vara olika på olika lektioner. En elev säger: "Arbetsron passar den lektionen man är på."

Vi undrar hur elever upplever att gå på en så stor gymnasieskola (2100 elever studerar på skolans alla program). Elever säger att eftersom de olika programmen rent fysiskt befinner sig i olika delar av skolan med sina lärosalar och lärare så upplever de snarare att det känns som en liten skola i en stor skola. Elever säger också till oss att det inte finns någon speciell klädkod eller stil i skolan, vilket bidrar till att det är lätt att smälta in.

Det finns en cafeteria som är skolans hjärta och en mötesplats för både elever och lärare. Där finns också en liten scen, och under vårt besök får vi lyssna på ett lunchuppspel med elever från en av de individuella kurserna i musik. I ljusgården och cafeterian är det en lugn, avskärmd miljö där eleverna kan sitta och arbeta.

Bedömning i text

Det finns en gemensam och förankrad syn på värdegrunden bland personalen och skolan har på ett genomtänkt sätt försökt att presentera värdegrundsdokument för eleverna. Dokumentet är detta till trots inte väl känt av eleverna och någon i personalen känner inte till det alls.

Vi bedömer att arbetet med att introducera nya elever i skolans värdegrund och kommunicera de förväntningar som ställs på dem fungerar väl. Förväntansdokumentet är ett tydligt dokument som både konkretiserar vem på skolan som ansvarar för vad och vilka krav som ställs på eleven. Vi ser att personalen i hög grad är närvarande, tillgängliga och goda förebilder för eleverna.

Det är oftast god studiero på lektionerna.

Det är en mycket god stämning mellan elever och personal. Lärarna har i hög grad ett respektfullt förhållningssätt mot eleverna.

Bedömning enligt skala²

Kunskaper

Beskrivning

Hur gymnasieskolan arbetar så att varje elev ges möjlighet att nå examensmålen

Undervisningen utgår från respektive kursmål och planeringen är gjord av läraren. Elever på naturprogrammet berättar att deras lärare utgår från att eleverna är ambitiösa och att ribban ligger ganska högt. "Om någon tycker att undervisningen är för lätt eller svår får man jobba på egen hand med boken", säger några elever. Eleverna säger till oss de att de lär sig mycket i skolan och att andra arbetsätt inte är tidseffektiva. "Det är en helt vanlig skola och den håller måttet i allt men den är inget märkvärdigt, det är helt enkelt en traditionell skola", säger en elev i årskurs 3. På frågor om vilka kunskaper de tränas i och hur de ska få visa dessa hänvisar eleverna till att informationen finns på Schoolsoft eller Google Classroom. Vi uppfattar att eleverna i högre utsträckning är medvetna om hur de ska redovisa sina kunskaper, än vilka kunskaper de utvecklar.

1.0 ² Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora förbättringsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera förbättringsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa förbättringsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

De lektioner vi har sett börjar ofta med att läraren har en genomgång och därefter arbetar eleverna vidare på egen hand med angiven uppgift eller en gemensam uppgift på tavlan. Vi ser lektioner där hela lektionen leds av läraren med genomgång vid tavlan. Vi hör att elever ställer frågor som skulle kunna leda till fördjupande diskussioner, men där lärarens respons är att den frågan tar vi senare. En elev säger att i fysik får man mest bara acceptera fakta. Vi ser flera elever som inte lyssnar på läraren utan läser själva. Vi ser att det är vanligt förekommande att läraren ställer frågor till eleverna för att se om de förstår så finns det ingen struktur för att fördela frågorna. Den som svarar först svarar.

När vi jämför våra observationer av undervisningen med programmets examensmål ser vi att på bygg- och elprogrammen bygger undervisningen helt på dessa mål. På natur- och teknikprogrammen ser vi även här en god överensstämmelse mellan undervisning och examensmål, men med få exempel på självständiga sökningar och ett källkritiskt, vetenskapligt förhållningssätt. Tillfrågade elever uppger att denna bild stämmer, med undantag för samhällskunskap och historia där de får söka och värdera information. Eleverna utmanas sällan av läraren att utveckla resonemang eller att använda kunskaper de tillägnat sig i andra sammanhang.

Vi ser inte exempel på ämnesövergripande arbete, men både lärare och elever berättar att det förekommer, främst mellan ämnena svenska, historia, religion och samhällskunskap. Ett exempel på detta är NAS2³ som ska åka på studiebesök till Berlin, ett samarbete mellan svenska och historia.

På det tekniska programmet och på el- och byggprogrammets kurser inom inriktningarna är undervisningen till mycket stor del individanpassad och eleverna arbetar inom tydliga ramar. På teknikprogrammet är en vanlig arbetsform att eleverna lär sig genom att arbeta i individuella projekt. Ett exempel är Teknik - teknikvetenskap där eleverna lär sig CAD-ritning och får välja vad de vill konstruera och därmed svårighetsnivå. "Man gör för A-kriterierna först och sen kan man fortsätta", säger en elev med ett komplicerat ritobjekt.

Hur verksamheten anpassas till elever i behov av särskilt stöd

Eleverna fyller vid skolstarten i ett särskilt dokument som delges lärare/mentor för att information ska komma fram fort. När en lärare anser att en elev behöver särskilt stöd gör läraren en anmälan till elevhälsoteamet (EHT). En specialpedagog och en speciallärare har ansvar för kartläggning och stödundervisning. Specialpedagogen kartlägger behoven och ger förslag på anpassningar och åtgärder. "Stöd till eleverna ska ligga nära eleverna", säger en av de biträdande rektorerna. Skolans utgångspunkt är att eleverna ska få stöd inom ramen för ordinarie undervisning, berättar specialläraren och lärare vi pratar med. Specialläraren ansvarar för ett lärcentrum för elever som utöver detta behöver enskilt stöd.

Lärarna uppger att rutinerna kring anmälan till elevhälsoteamet av elever i behov av stöd och kartläggning av dessa fungerar bra. De säger att elever som behöver hjälpmedel alltid får det. Under intervjuer med personalen uttrycker de att det ibland är svårt att få information att nå fram till undervisande lärare, detta gäller främst när nya elever börjar eller när lärare undervisar i andra arbetslag än sitt eget. Vi hör att rutinen bygger på att mentor informerar berörda lärare, något som ibland är svårt att genomföra fullt ut. Det kan bli så att eleven själv

---

³ *Naturvetenskapsprogrammet; naturvetenskap och samhälle)*

behöver informera alla sina lärare. En lärare berättar att hen löser problemet genom att säga till eleverna: "Ni som har dyslexi - maila mig".

Lärare i moderna språk berättar att de dels ger de elever som har svårigheter att hänga med stödmaterial dels förser elever som kommit långt sin språkutveckling extramaterial.

Idrottslärare berättar att elever kan få speciallösningar till exempel att genomföra momenten i skolans gym eller klä om i ett avskilt omklädningsrum. Beslut om detta sker efter ingående samtal med eleverna.

Skolan erbjuder samtliga elever ämneshandledning varje vecka i alla ämnen. På byggprogrammet har lärarna utformat ett eget projekt med obligatorisk läxläsning tillsammans med ämneslärarna tre timmar per vecka. Devisen man blir inte "klar" - man ska "kunna", råder. Både specialläraren och undervisande lärare berättar att de ser positiva resultat av detta.

Miljön som stöd för lärandet

Vi ser skillnader i hur stimulerande och utmanande lärandemiljön är mellan program, mellan ämnen och mellan klassrum. Lärandemiljön för yrkesprogrammen stöder elevernas utveckling. De stora utrymmen som används för inriktningens kurser på byggprogrammet och elprogrammet-elteknik stöder elevens individuella utveckling. Inom elprogrammet-dator och kommunikationsteknik finns anpassade datorsalar med utrustning där också teknikprogrammet-informations- och medieteknik har en del lektioner. I direkt anslutning till yrkeslokalerna finns undervisningssalar för teorigenomgångar. Eleverna på byggprogrammet har alla teoretiska lektioner och genomgångar i dessa teorisalar. "Finare kan man inte ha", säger en av yrkeslärarna om sina lokaler och förutsättningar.

På Nacka gymnasiums hemsida läser vi om vilka digitala lärverktyg elever och lärare har tillgång till. Vi ser digitala lärverktyg användas vid ett antal tillfällen under lektionsbesöken. På de högskoleförberedande programmen har alla elever en egen dator. Genomgående är att datorn främst används som skrivredskap, för återkoppling och kommunikation till eleverna. På teknikprogrammet ser vi sällan datorn vara med på lektionerna. I skolans cafeteria ser vi att elever sitter med sina datorer och använder den för skolarbete. I övrigt ser vi inte hur skolan använder digitala lärverktyg för att till exempel fånga upp elevernas frågeställningar.

I NAS⁴ har eleverna sin undervisning i en avskild del av skolan och där har de tillgång till grupprum, samlingsrum, klassrum och en aula för 62 elever. De berättar att de gärna håller till i sina egna lokaler.

Skolan har också ett utlandsprogram där eleverna läser tre månader i England. Utlandsvistelsen förbereds av en av de biträdande rektorerna tillsammans med elevernas mentorer under lång tid. Elever som varit i England berättar för oss att de är nöjda med sin skolgång i utlandet.

Skolbiblioteket är öppet varje dag under tider då eleverna går i skolan. I biblioteket finns en mängd studieplatser, ett datarum, ett stort grupprum samt ett tyst studierum. Skolbiblioteket

---

⁴ Naturvetenskapsprogrammet inriktning naturvetenskap och samhälle.

har fått flera utmärkelser och under vår observationsvecka blev biblioteket "Skolbibliotek i världsklass", vilket elever med stolthet berättar för oss. Vi ser även att eleverna utnyttjar cafeterian och ljushallen för skolarbete.

Bedömning i text

Vår sammanfattande bedömning är att undervisningens kvalitet är god och i hög grad strukturerad. Eleverna förstår i stor utsträckning syftet med undervisningen och hur de ska få visa sina kunskaper. Undervisningen anknyter i hög grad till programmets examensmål.

Många lektioner som vi besöker är relativt traditionella och läroboksstyrda. De ger eleverna begränsade möjligheter att pröva olika arbetssätt, ämnesövergripande arbete, att vara kreativa och kritiskt tänkande samt att utvecklas maximalt.

Det finns till stor del fungerande strategier och metoder för arbetet kring elever i behov av särskilt stöd. Metoder för att säkerställa att informationen följer med eleven till alla undervisande lärare under studietiden behöver dock utvecklas.

Skolans lokaler är väl anpassade för den programspecifika verksamheten och gemensamhetsutrymmena är trivsamma och välutnyttjade.

Bedömning enligt skala

Stora brister i kvalitet 1,0	Mindre god kvalitet 2,0	God kvalitet 3,0	Mycket god kvalitet 4,0
☐	☐	☒	☐

Ansvar och inflytande för elever

Beskrivning

Ansvar för det egna lärandet

Under vår observation frågar vi om exempel på hur eleverna ges möjlighet att ta ansvar för sina studier. Man berättar för oss att elever som går NAS⁵ har möjlighet att varje vecka få handledning av sina lärare, de som inte behöver handledning kan arbeta med annat skolarbete. Övriga elever erbjuds ämneshandledning och läsläsning. (se Kunskaper). Vi får många olika exempel på att eleverna har god insyn i sin studieplan.

Lärare berättar att deras planering finns tillgänglig för att eleverna ska kunna planera och eleverna bekräftar att de vet var de hittar planeringar, uppgifter och material. Undervisningen planeras av lärare i arbetslagen, är traditionell och eleverna är nöjda med det. En elev säger "vi har inte behövt påverka eftersom vi har haft det så bra".

⁵ Naturvetenskapsprogrammet inriktning naturvetenskap och samhälle.

I "Plan för elevinflytande"⁶ står det att lärarna ska planera kurser i samråd med eleverna, i enlighet med läroplanens mål. I intervjuer och samtal med lärare och elever hör vi att det vanligaste inflytandet elever har över undervisningen är att de får ändra provdatum.

---

⁶ Verksamhetsplan läsåret 2014/2015 s. 11

Inflytande över verksamheten

En gång per termin har rektor och biträdande rektorer öppna möten i cafeteria, där elever får komma med önskemål och ställa frågor kring verksamheten. Skolledningen säger att många av frågorna har rört IT och därför har en IT-ansvarig också närvarat de senaste tillfällena men att forumet generellt inte är välbesökt. Ingen av de elever vi pratar med har varit med på något av de öppna mötena. Varken elevkåren eller majoriteten av de elever vi frågat känner till att forumet finns. Skolledningen berättar att de i årskurs 2 genomför kvalitativa gruppsamtal om tio elever. Syftet är att följa upp diverse utvärderingar för att få en mer nyanserad bild av vad som ligger bakom resultaten men även ge eleverna utrymme att lyfta egna frågor. Elever bekräftar att de deltagit i dessa samtal och att de tycker att det är bra att de finns. Under intervjuer och samtal med eleverna framkommer att deras främsta kanal till inflytande över verksamheten är mentorn. De upplever också att de själva kan gå direkt till skolledningen om det behövs och att ledningen lyssnar på de. Vi får höra flera exempel på synpunkter som blivit åtgärdade. Från skolledningen får vi höra att de jobbar med "öppna dörrar" och vill att både elever och personal ska kunna ta tag i frågor direkt när de dyker upp.

Demokratiska arbetsformer

På skolan finns inget elevråd men en relativt nystartad elevkår⁷.

Vi träffar några elever från elevkåren som beskriver sitt uppdrag: "Vi ska jobba med gemenskap - folk ska knyta nya kontakter och ha kul". Elevkårens styrelse träffar skolintendenten fyra gånger per läsår för att framföra sina synpunkter kring skolans arbetsmiljö. Kårmedlemmar träffar endast skolledningen på elevernas initiativ när de vill framföra synpunkter på något, vilket enligt dem själva sker sporadiskt och sällan. Kåren upplever sig inte vara delaktiga i kvalitetsarbetet eller att deras synpunkter tas tillvara på av skolledningen, däremot har de inflytande via mentorn och mentorstiden. Under mentorstiden ska klassråd ingå men både lärare och skolledning uppger att det fungerar olika i olika klasser och med olika lärare. Några lärare menar att det är svårt att hinna med att träna eleverna i demokratiska arbetssätt och arbetsformer. En lärare säger att det finns mer akuta problem och då diskuteras inte demokrati överhuvudtaget, det prioriteras bort.

Bedömning i text

Vår bedömning är att eleverna ges stora möjligheter att ta ansvar för sina handlingar och sin arbetsmiljö. Elevernas åsikter tas i stor utsträckning tillvara i verksamheten, både genom sina mentorer, som eleverna har ett stort förtroende för och genom en tillgänglig skolledning. Via elevkårens kontinuerliga kontakt med skolintendenten har de goda möjligheter att påverka skolans arbetsmiljö.

Vi ser inga exempel på att elever tränas i demokratiska arbetsformer, via exempelvis klassråd. Formella forum för demokrati fungerar bristfälligt.

Eleverna har ett visst inflytande på undervisningen. De har möjlighet att påverka deadlines men vi ser få exempel på hur de kan påverka planering, arbetssätt och innehåll.

---

⁷ Elevkår är en ideell förening, självständig från skolan och gör det medlemmarna vill. Elevråd är en del av skolans inflytandearbete och finns för att samla och stärka elever i demokratiska forum, värna elevers rättigheter och representera och föra fram elevers röst. Källor www.svea.org och www.sverigeselevkarer.se

På yrkesprogrammets inriktningskurser arbetar eleverna i sin egen takt vilket innebär att när de är färdiga med ett moment går de vidare till nästa. Vi ser under ett lektionsbesök på en inriktningskurs årskurs 2 att några av eleverna arbetar med moment på årskurs 3-nivå. Läraren berättar att ett par elever redan har nått målen för hela kursen och nu är ute på arbetsplatser. Vi ser hur eleverna får muntlig återkoppling på sitt arbete under arbetets gång där de uppmuntras att själva hitta lösningar, för att vid momentets slutförande få en tydlig bedömning både muntligt och skriftligt. Detta sätt att arbeta med återkoppling ser vi flera exempel på i bygg- och elprogrammen.

Planering mot examensmålen

De elever vi pratar med vet var de hittar sin individuella studieplan. De har också god kännedom om vilka kurser de läser, ska läsa och vilka kurser som ingår i programmet. Vi genomför observationen i slutet av en period, då de ska välja kurser inom det individuella valet⁸. Eleverna är medvetna om hur dessa kurser kompletterar deras utbildning för fortsatt yrkesliv eller studier.

Gymnasieskolans arbete för att säkra likvärdig och allsidig bedömning

Rektor och biträdande rektorerna berättar att de tittar på korrelationen mellan nationella proven och betygen. Resultaten följs regelbundet upp och utvärderas i ämnesgrupper och på ledningsnivå. Lärarna berättar att de nationella proven inte rättas av den undervisande läraren och att sambedömning är en naturlig del i denna process.

I flera ämnen genomför lärarna gemensamma tester med sambedömning på eget initiativ. De lärare vi talar med beskriver att de försöker undvika att rätta sina egna prov, utan planerar, gör test och bedömer tillsammans med de lärare som för tillfället undervisar samma kurser. Ett exempel på detta är i biologiämnet där lärarna utformar provfrågor tillsammans. Alla elever skriver dessa prov samtidigt, proven delas lika mellan lärarna och varje lärare rättar varsin fråga. En lärare berättar att i ämnena biologi och kemi genomförs Riksprov. Riksproven är frivilliga för skolor men Nacka gymnasium har beslutat att göra dem. Till Riksproven finns en utarbetad bedömningsmall.

Det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) ska vara en del av utbildningen och därmed ingå som ett underlag i betygssättning. Yrkesprogrammets lärare visar oss vilka rutiner som används för att få underlag och information från arbetsplatserna där eleverna gör sin APL.

---

⁸ Individuellt val är en del av elevens och ska kunna väljas utifrån elevens önskemål och behov. Eleven ska välja kurser om totalt 200 poäng.

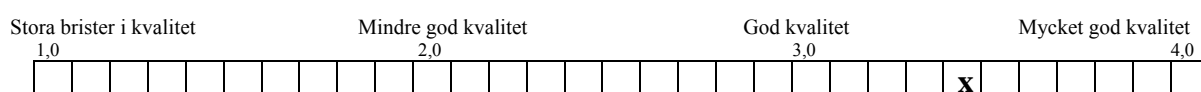
Bedömning i text

Eleverna på Nacka gymnasium ges goda möjligheter att ta del av kunskapskraven, men vi ser att de kan förtydligas ytterligare. Vi bedömer också att eleverna har god insikt i sin individuella studieplan.

Vi bedömer att elever och vårdnadshavare ges goda förutsättningar att få kännedom om elevens kunskapsutveckling. Vi ser det som en brist att återkopplingen till elever ofta ges i slutet av ett arbetsområde.

Skolan visar till stora delar god kvalitet i det systematiska arbetet för att säkra en likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning.

Bedömning enligt skala

Utbildningsval – arbete och samhällsliv

Beskrivning

Planering inför yrkesval eller studieval

På Nacka gymnasium/Natur & teknik arbetar två studie- och yrkesvägledare, totalt 1,5 tjänst. De berättar för oss hur de arbetar för att få ut information till alla elever. De träffar varje klass ett par gånger per läsår. Eleverna i årskurs 1 får i början av höstterminen en introduktion om hur det är att gå på gymnasiet och senare under terminen information om det individuella valet. Eleverna i årskurs 2 och 3 får framförallt information om det individuella valet och studieplanen. Studie- och yrkesvägledarna är tillgängliga för elever som vill ha hjälp med sin studieplan eller få rådgivning inför vidare studier.

Studie- och yrkesvägledarna upplever att studieplanen är ett levande dokument. De har genomgångar i helklass kring hur eleverna ska läsa av och förstå sin studieplan. Planen används och diskuteras när SYV har möten med eleverna och när elever mailar till SYV⁹. Alla elever vi frågar vet hur de hittar sin studieplan och hur den ska användas. Under ett lektionsbesök kommer en studie- och yrkesvägledare in i en klass i årskurs 1 för att påminna om det individuella valet. Vi hör hur eleverna är bekanta med begreppen och har full insikt i vad de ska göra.

Yrkesval och studieval förbereds genom att eleverna får ta del av:

- Sacomässan som äger rum varje höst och där olika utbildningar presenteras.
- studie- och yrkesvägledarnas egna föreläsningar: "Vägar vidare".
- inbjudningar från universitet, högskolor och yrkeshögskolor.

⁹ SYV - studie- och yrkesvägledare

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning

På de yrkesprogrammen är eleverna ute på APL¹⁰ en period i årskurs två och 3 dagar per vecka under hela årskurs 3.

Elprogrammet-elteknik använder elbranschens¹¹ standard för att ge eleverna bästa möjliga yrkesutbildning. På Elprogrammet-dator och kommunikationsteknik används Cisco's¹² utbildningsmaterial.

Eleverna på byggprogrammet arbetar med byggprojekt som är beställda utifrån. Vi ser de till exempel bygga ett förråd som ska till en skola och renovera parkbänkar till Nacka kommun.

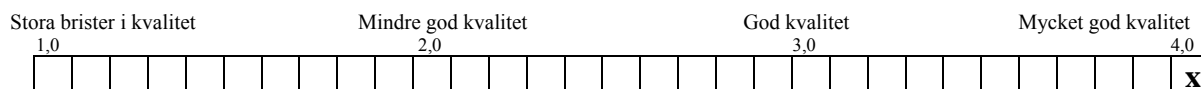
Vi uppfattar att Nacka gymnasium är utåtriktat och har samarbete med flera olika högskolor/universitet och organisationer. Vi ser flera exempel på det. En lärare nämner Baltic Sea Project 2020, Naturvetenskapsprogrammet utlandsstudier är under vår observationsperiod i Canterbury, NAS2 ska åka på ett studiebesök i Berlin.

Bedömning i text

Eleverna har god tillgång till studie- och yrkesvägledning. Studie- och yrkesvägledarna arbetar strukturerat och medvetet med att stötta eleverna med studierådgivning.

Vi bedömer att det i hög grad finns en samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning. Det genomsyrar alla program.

Bedömning enligt skala

Rektors ansvar

Beskrivning

Hur rektor leder den pedagogiska verksamheten

Ansvar för ledningen är fördelad på rektor och två biträdande rektorer. Skolan är uppdelad i arbetslag som leds av en arbetslagsledare. De har ett skriftligt uppdrag som är väl förankrat hos dem. Arbetslagsledarna ingår i en ledningsgrupp tillsammans med skolledningen. Arbetslagsledarna berättar att de har ett stort ansvar för att driva programmets utvecklingsfrågor. Rektors styrning sker genom det systematiska kvalitetsarbetet och de utvecklingsområden som beslutas utifrån de återkommande utvärderingarna i ledningsgruppen.

¹⁰ APL -arbetsplatsförlagt lärande

¹¹ Mer information på www.ecy.com

¹² Cisco är ett företag som är världsledande på nät- och internetlösningar. De erbjuder nätbaserade kurser och möjlighet till certifiering. Se www.cisco.com.

Rektor och biträdande rektorer är väl kända av alla elever på skolan. Både elever och lärare vet vem de ska vända sig till beroende på fråga. Skolledningen¹³ upplevs av både personal och elever som närvarande genom strukturerade, planerade lektionsbesök och spontanbesök. Vi ser dem vid flera tillfällen ute i verksamheten.

Skolledningen har medarbetarsamtal med de lärare som ingår i respektive skolledares ansvarsområde. Rektor har dessutom medarbetarsamtal med arbetslagsledare och biträdande rektorer.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Det finns ett väl inarbetat system för utvärdering och uppföljning av verksamheten. Detta bekräftas vid intervju med skolledning och vid intervju med arbetslagsledarna. Uppföljnings- och utvärderingsplanen finns i skolans verksamhetsplan.

Eleverna är delaktiga dels genom elevenkäter men också genom samtal med skolledningen. Samtalen hålls i mindre grupper vid ett tillfälle i årskurs 2 och leds av rektor eller biträdande rektor. Eleverna är inte delaktiga i analysen av utvärderingarna, vilket bekräftas av elevkårens styrelse och skolledningen.

Möjligheter till kompetensutveckling för personal utifrån verksamhetens behov

På Nacka gymnasium finns en kompetensutvecklingsplan med syfte att "höja undervisningens kvalitet, att öka uppfyllelsen av de gemensamma målen och att stödja de prioriterade utvecklingsområdena"¹⁴. Ett stort ansvar har delegerats till den enskilda läraren. För varje lärare finns ett individuellt kompetensutvecklingskonto med en bestämd summa (5000 kr/år innevarande läsår). Vi hör att lärarna är nöjda med de möjligheter som finns.

På torsdagar är två timmar avsatta till olika möten; arbetslagsmöten, ämneskonferenser och samplaneringstid. De lärare vi pratar med anser att mötestiden är viktig. Det framkommer synpunkter från några lärare om svårigheter till samplanering med kollegor utanför den schemalagda planeringstiden. Skolan har också ett tydligt program för fortbildning under gemensamma kompetensutvecklingsdagar.

---

¹³ Med skolledning avses rektor och biträdande rektorer

¹⁴ Verksamhetsplan läsåret 2014/2015 sid 8.

Bedömning i text

Vi bedömer att rektor har god kunskap om skolans pedagogiska verksamhet. Rektor arbetar i hög grad tillsammans med biträdande rektorer och arbetslagen för att utveckla verksamheten.

Rektor tar i hög grad ansvar för det systematiska kvalitetsarbetet. Det är väl dokumenterat och innehåller både kvantitativa och kvalitativa utvärderingar. Vi ser dock att dokumentationen i vissa delar inte är uppdaterad och korrekt. Uppföljningen leder till formulering av nya prioriterade utvecklingsområden som beslutas i ledningsgruppen.

Personalen är delaktig i arbetet med utvärdering och uppföljning, medan eleverna besvarar enkäter men inte har någon del i analys och diskussion kring åtgärder.

Det finns en struktur för samplanering och kunskapsutbyte mellan pedagogerna. Det finns välkända rutiner för kompetensutveckling.

Bedömning enligt skala

Stora brister i kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☐	☒

JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION

*Observationsår: Förbättringsområden
i tidigare rapport:*

Nuläge:

2006	Lokalerna är inte till alla delar ändamålsenliga och trivsamma. Arbetsplatser för elevernas grupp-/projektarbeten bör förbättras. Elevernas tillgång till datorer bör ökas	Åtgärdat
	Elevdemokrati och elevmedverkan kan förbättras om representationen i skolans elevråd i högre grad omfattar samtliga utbildningsprogram på skolan. Klassråden kan göras mer elevaktiva för att utöka elevernas medverkan i skolutvecklingen	Kvarstår
	Kontakterna med yrkesliv och högskolor kan utvecklas och eleverna på det sättet bättre förberedas för sina fortsatta studier	Åtgärdat
	Ämnesövergripande planering och ämnesintegration kan utvecklas för att i högre grad förmedla en helhetssyn till eleverna	Kvarstår

REFERENSER

Cisco www.cisco.com

Elbranschens hemsida www.ecy.com

Nacka Gymnasiums hemsida www.nackagymnasium.nacka.se

Skolverkets hemsida www.skolverket.se

- Läroplan för gymnasieskolan 2011
- Skolblad Nacka Gymnasium/Teknik och Natur, SIRIS 2014 (Skolverkets databas)

Verksamhetsplan läsåret 2014/ 2015 för Nacka gymnasium med

- Uppföljnings- och utvärderingsplan 2014/2015
- Plan för arbetet med skolans värdegrund
- Förväntansdokument
- Likabehandlingsplan
- Mål för Nacka gymnasium
- Kompetensutvecklingsplan
- Likvärdig bedömning och betygssättning
- Plan för elevinflytande

Våga Visa

- metodbok
- bedömningsmatris

Kommentarer avseende Våga Visa rapport vt 2015 för Natur & Teknik

Under 1 vecka observerades Nacka gymnasium, Natur & Teknik av 4 observatörer, varav tre hade möjlighet att vara mer aktiva. Observationen avlöpte smidigt och observatörerna agerade professionellt.

Skolans arbete med rapporten

När rapporten var i färdigt skick och skickades till skolan, distribuerades till alla som varit inblandade i observationen. De kommentarer som kom in och som sedan förelades observatörerna vid den muntliga genomgången, handlade mestadels om för generaliserande utlåtanden som inte alla lärare kände igen sig med. Någon justering gjordes också av observatörerna.

Inför analysdelen i det systematiska kvalitetsarbetet som görs under planeringsdagarna i juli, var rapporten med, tillsammans med det andra materialet som arbetslag och ämnesgrupper ska hantera. Arbetslag och ämnesgrupper fastställer sedan mål på sina nivåer, samt lämnar även förslag till målsättningar på skolnivå alternativt NG nivå.

Kommentar till observationens resultat

Med beaktande observatörernas erfarenhet av gymnasieskola har de i stora drag träffat rätt. Lämnar också till uppdragsgivarna för Våga Visa att bedöma kvaliteten i rapporten. Det gäller t ex motsägelsefulla uppgifter i olika delar av rapporten eller för kategoriska generaliseringar.

Observatörerna bedömer även kvaliteten i en skala. Kvalitet kan mätas antingen i absoluta mått eller i relation till insatta resurser. Observatörerna tar inte ställning till de ekonomiska förutsättningarna, utan det hänvisas till den finansierande enheten att koppla resultatet till förutsättningarna.

Skolan för Natur & Teknik på Nacka gymnasium har en lärartäthet på 18 elever per heltid lärartjänst.

Det ska jämföras med snittet för kommungruppen, samtliga huvudmän, som är 13. Måttet är en indikation över de olika ekonomiska förutsättningar som råder inom t ex Stockholms läns gymnasierregion. En låg lärartäthet innebär att en tydligare prioritering krävs. Prioriterade mål för Natur & Teknik är elevernas kunskaper kombinerat med andelen examina. Även myndighetsutövning, dvs bedömning och betygssättning utifrån en rättvis och likvärdig bedömning är högt prioriterat. Rapporten visar på goda kvalitetsnivåer inom dessa områden vilket stärker skolan i sitt prioriterade arbete. Resultatet på Kundundersökningen, som är något mer positiv än snittet för nästan alla områden, visar också på ett arbete som ger effekt utifrån att lärare på Natur & Teknik i snitt har 38 % fler elever i sin undervisning än andra lärare i kommungruppen.

Förbättringsområden i observationsrapporten

Rapporten pekar på några förbättringsområden. Dessa processas tillsammans med andra utvecklingsområden som framkommer i det systematiska kvalitetsarbetet. Denna process är klar i början av hösten. Som framkommit i kommentarerna måste skolan för Natur & Teknik vara varsam när det gäller att allokera personella resurser och prioritera olika utvecklingsområden. Även om eleverna uttrycker att de är nöjda med det inflytande de har över undervisningen reellt, så är en träning i att medverka i demokratiska processer viktigt för både samhället i sig och avseende individens rättigheter och skyldigheter.

I tjänsten

Jarl Axelsson
Rektor